QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM,

Die Iovis 26. Ianuarij.

M. PAVLO MATTOT, Doctore Medico Præside.

An in curandâ Syphilide Balneum Ptyelismo præmittendum?

I.

IMPVRI concubitus nequissima proles Syphilis; hanc astrorum influxui, inquinatæ aëris inspirationi, aut improbi alimenti vitiis acceptam referre credentis est, non scientis: nec simplicis etiam nudæque qualitatis fœtura; à tetro vapore venenatâque materiâ sobolescit. Illius fomes impurus furtim obrepens, contagione serpens, mentitâ mansuetudine per plures annos sæpe tacitus venis alitur, donec quas acquisivit eundo vires inexpectatis exerat symptomatis; interdum tantæ subtilitatis est veneni pernicies, ut reis partibus illæsis illico nutritium viscus occupet, quod inficere non desinit, donec vigentis naturæ conatu execrandi mali labes in totum corporis habitum expellatur. Hinc Sycoses in capite, ulcera phagedænica & χειρώνεια, mulieribus condylomata in pudendis, viris in ano; hinc lividæ rubentesque pustulæ circa frontem & tempora derepentè prosiliunt, quæ antè deleri extinguive nequeunt, quàm morbus penitus eradicetur. Harum cum rubore livor, rotunditas, durities, siccitas, interdum ichores ipsi, argumenta virulentiæ, quæ semper ægrescit medendo, nisi medicamentis alterantibus humoris infringatur contumacia. Hanc tamen è solâ cute ne spectes, ulli corporis partium nescit parcere, quot membra tot supplicia, periostium ab osse divellit, tophos parit, & ossium substantiam segni suo fermento paulatim attollendo, gignit exostoses. Hinc jugibus vigiliis corpus conficitur, & plerique malè olente ozænâ, naribus exesis potum

per nares regerunt. Mirum ſanè tantam morborum iliadem à tenui pendere ſuſcitabulo.

I I.

QVI novum Syphilidem dixère morbum, veterum ſunt ignari. Ex quo nefandæ Veneri litatur, nefandæ veneris feruntur monimenta. Indis nondum detectis ſcorta laſcivière, ſuæque nondum nato Carolo octavo ſcortis merces, vermes & tineæ. Quæ ergo Patria? Gallia? Bætica? Italia? fabula. Nulli gentium ſit injuriæ Syphilis, apud omnes naſcitur, alitur. Miſceantur in utero bene ſe habentium ſemina, ibi computreſcant, ab eorum corruptelâ Syphilis, aut Syphilidis prodromi; ſic integrè ſanus ſcortator à non inquinato ſcorto poteſt inquinari, nec ab unius impuritate ſemel orta in univerſum orbem irrepſit. Interdum delicta majorum immerita luit progenies, & patrum in natos abit cum ſemine; à nutricibus in alumnos, ab alumnis in nutrices facilis commeatus. Infelix quem turpis dumtaxat dehoneſtat Alopecia, & mœchum prodit ſola calvities: infelicior quem fœdæ puſtulæ & ſordidum ulcus: infeliciſſimus, cujus vita conceſſa dolori ſomnum neſcit. Deſultorios Rheumatiſmi dolores cavè Syphilidis putes: illi velut ignari ubi detur ſiſtere ſemper ſine lege furentes ſuos ubique figunt aculeos: hi partibus ſolidis mordicus hærentes, quas ſemel invasêre numquam deſerunt; illos ſedabis, ſi cauſa morbi fugerit è venis: hos verò non niſi è toto corpore. Syphilidem qui parit humor, Hydrargyri ope ad os confluet, ſputo purgabitur, quæ defluens ore ſtillatio Ptyeliſmus dicitur.

I I I.

IN curandâ Syphilide qui ſola ſudorifica in uſum vocat, curationem aggreditur, non aſſequitur, in Hypocauſtis aſſos recoquit, exuccum facit hepar, & ex morbo contumaci contumaciorem. Qui Sarſæparillæ, Turbith, Ligni ſancti, Mechoacæ, radicis Ialap, & aliorum id genus decoctum præſcribit, amphoram inſtituit, & currente rotâ urceus exit. Sit ergo Hydrargyrus ſacra anchora, ad quam Syphilide vexati confugiant. Movet Hydrargyrus Ptyeliſmum monilibus, cingulis, emplaſtris, ſuffitu, & litu: ſuffitu celerius, tutius litu: quo tamen moveatur modo, cave ne temere camarina moveatur. Hydrargyrus multos ſanitati reſtituit, non paucos è medio ſuſtulit. Si humorum copia ad fauces adpellat, ſtrangulatur æger, non curatur; Si ad cerebrum rapiatur, labitur in altum gravemque ſomnum, à quo vix excitari poteſt, & interdum fit rationis inops. Venenum eſt Hydrargyrus, Alexipharmacum Syphilidis Hydrargyrus,

eum facit nocuum aut innocuum peritia aut imperitia Medentis. Cùm in procinctu est Ptyelismus, qui eum acriùs movet ægrum jugulat, non curat. Ab alvi segnitie, lotij suppressione, linguæ & genarum exulceratione, capitis gravitate, prostratâ appetentiâ, oris fœtore, & jactatione corporis insolenti ducat indicationem, cui suffitûs aut litûs animus est repetendi. Non audax, non præceps, non etiam meticulosus sit in suffitibus & inunctionibus iterandis Medicus, audaces ut timidos repellit Apollo. Quibus crassi humores tenuati, tenaces incisi, & qui à lentâ concretione duri erant molles redditi fuerint, dexter erit Mercurius, alioquin infaustus: adeo medicamentorum vim adjuvat adhibita, aut impedit neglecta humorum præparatio.

IV.

FELICITER utetur Hydrargyro, & morborum præcavebit iliadem, qui rite præparatum corpus, ὕγρον factum, sanguine imminutum, blandâ catharsi sæpiùs repurgatum, Ptyelismo committet; feliciùs qui humores crassos circum ossa collectos ipsisque medullitus inhærentes, & ex pituitæ gypseæ lento mucore oriundos tophos Balneo diluet, non quidem frigido, sed ex aquis dulcibus tepidis, quæ nullâ fuerint qualitate peregrinâ medicatæ. Balneo quidquid putre & fuliginosum intus delitescit, per insensilem halitum digeretur: quidquid autem Phlyctænis, Psydraciis, Meliceridibus, Achoribus, Herpetibus, Serpiginibus, Exanthematis, & Pustulis conspurcat & squalidè polluit, aquæ tepore mitescet, fluorique reddetur aptum: Balneo temperabitur æstus viscerum, bilisque reprimetur fervor. Humores sic præparati Hydrargyro liquanti morem gerent faciliùs, perspirabile corpus efficietur, & Hydrargyrus, qui, priusquam corporis penetralia subeat, in tenues amat redigi partes, laxata cutis spiramina faciliùs permeabit, dissolvet tophos, dolorum acerbitatem leniet, contumaciam domabit, fugabit pervigilium, pro labore quietem reponet, venenatam Syphilidis qualitatem retundet, & humores tandem qui vel ipsius Apollinis luderent operam, ope Mercurij ad os feliciter movebuntur, sputo purgabuntur.

V.

APAGE igitur tot hujus ætatis nebulones & sycophantas, qui decoctis calidis ex multo ligni sancti cortice, sassafras, radice Sinarum, jam æstuantia torrent viscera. Apage lippientes Tonsores, qui tabellis, opiatis, pilulis dum curationem pollicentur, verba dant ægris, aut inferunt necem. Syphilidem quamplurimæ comitantur obstructiones, & partium nutritioni dicatarum intemperies præfer-

vida, quæ ne magis incandeſcat, ante Ptyeliſmum & hoc ipſo procedente, humectantibus & refrigerantibus poſtulat emendari. Vt ergo littus arat qui in curandâ Syphilide uſum reſpuit Hydrargyri, ſic qui humores craſſiores & tenaciores movet Ptyeliſmo, Hydrargyro non utitur, abutitur; Dextro Mercurio humores movere cupis? redde morigeros Balnei prævio uſu. Debent è toto corpore ad os confluxuri humores tenuari priùs, incidi & fluori apti fieri, craſſius alioquin fermentum ipſis oſſium medullis tenacius inhærens, morbos prioribus longè ſæviores reponet. Hinc fucatâ curatione qui ſe omni labe putant expeditos, innumeris cruciatibus vix ullâ in poſterum arte ſedandis torquentur immaniùs, felices nimiùm ſi illud malorum agmen cum morte commutaſſent: Hinc etiam bilis cujus non fuit inhibitus proventus nec refrænata vis, unà cum Mercurio cerebrum petit, & ad inſaniam inexpugnabilem ſæpius infeſtat: Hinc alij exeſis inteſtinorum tunicis, dyſenteriâ cruciantur: Hinc alij exiccatâ ſupra modum veſicâ, veſicæ non imperant. Multi denique in media curatione febre corripiuntur, & æſtuantium humorum impetu non fracto rapiuntur ad plures: Sæpè etiam intumeſcente gutture, linguam maculoſam & turgidam exerunt alij, quorum præcordia incenſa conflagrant, ob idque pereunt. A tot tantiſque vindicabit incommodis viſcera prævium Ptyeliſmo Balneum.

Ergo in curandâ Syphilide Balneum Ptyeliſmo præmittendum.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.

M. Petrus Legier.
M. Nicolaus Robin.
M. Franciſcus Sorand.
M. Iacobus le Meneſtrel.
M. Carolus Briſſet.
M. Nicolaus Bonvarlet.
M. Ioannes Hamon.
M. Simon Boulot.
M. Claudius Tardi.

Proponebat Lutetiæ CLAVDIVS GVERIN, Pariſinus, A. R. S. H. M. DC. LXVIII.

PARISIIS,

Ex Typographia FRANCISCI MUGUET, Regis ac Illuſtriſſimi Archiepiſcopi Pariſienſis Typographi.